ANUL XXV.—No. 82.—Duminecă 25 Martie 1907.

5 bani în România.—10 bani în străinătate

ABONAMENTE
ROMANIA: STRĂINĂTATE
L. 1.65 3 luni 10 lei
„ 9.15 6 luni 20 „
„ 18. Un an 40 „
Abonaţii primesc gratuit „UNIVERSUL LITERAR" colorat

FONDATOR: LUIGI CAZZAVILLAN

UNIVERSUL

CELE DIN URMĂ STIRI DIN LUMEA ÎNTREAGĂ

ANUNCIURI
Pag. III Linia corp 7 Bani 40
Pag IV „ 20
Inserţii şi reclame 1.25 linia

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA
— 11, Strada Brezoianu 11, Bucureşti —

† Profesorul dr. Ernest de Bergmann—(Vezi explicaţia)

Calendar pe anul 1907

Ortodox

Sâmbătă, 24 Martie.—Păr. Zaharia

Catolic

Sâmbătă, 6 Aprilie.— Sixtu

Răs. soarelui 5,51. Ap. soar. 6,46

Bucureşti 24 Martie.

ARMATA

Două sunt îndatoririle de căpetenie ale armateĭ :

Să apere Ţara şi Tronul, atunci când duşmanĭ din afară le-ar ameninţa.

Să păstreze şi să restatorniceaskă ordinea înăuntru, atunci când, din împrejurări nenorocite, ar fi turburată.

Şi una şi alta din aceste chemări ale armateĭ cer de la dînsa iubire nemărginită de ţară, credinţă neclintită şi cea mai desăvîrşită jertfă de sine. Dar, fără îndoială, cu mult mai uşor e a te bate cu un duşman de peste hotare, de cât a ridica arma contra fraţilor tăĭ.

Inima soldatului adevărat saltă voios când oştirea se duce împotriva inimicului din afară; ea nu poate să nu fie strânsă de durere când oşteanul merge contra fratelui rătăcit.

De aceea, sarcina aceasta din urmă e cea mai grea; şi, asemenea sarcină a avut armata noastră.

Când mişcarea ţărănească a luat proporţii aşa că ţara ajunsese în primejdie, când toate silinţele autorităţii civile rămaseră neputincioase, armata fu chiemată să pue stavilă vijelieĭ şi să înfrâne sufletele rătăcite.

Şi ea şi-a făcut datoria, toată datoria.

Dacă plângem—şi nimenĭ nu poate să nu plângă—sîngele vărsat, satele şi conacurile arse şi pustiite; dacă ne doare inima de văduvele şi de orfaniĭ rămaşĭ fără sprijin; dacă suntem îngrijoraţi de îndârjirea rămasă în suflete şi pentru a căreia potolire va fi nevoe de multă muncă şi abnegaţie—sufletul nostru se îmbărbătează când ne gândim la armată, şi, împreună cu ţara întreagă, mărturisim admiraţia noastră pentru neclătinata credinţă ce-a arătat în îndeplinirea datorieĭ.

România are deplină încredere în destoinicia armateĭ sale şi priveşte cu linişte viitorul.

O CUGETARE PE ZI

Intr'o femeie frumoasă, care are un caracter bărbătesc, găseşti meritul celor două sexuri.

DIN ITALIA

(Coresp. particulară a ziarului «Universul»)

Roma, 20 Martie

Interview cu Bulow

Corespondentul din Rapallo al luĭ „Giornale d'Italia" trimite ziarului sĕu un interview cu cancelarul german Bülow.

Cancelarul a spus că e foarte bucuros de a se fi întâlnit cu Tittoni cu care a avut un lung schimb de vederi şi s'aŭ găsit de perfect acord.

„Am examinat împreună — a spus cancelarul—toate chestiunile politice internaţionale ce sunt acum pe tapet; n'a fost exclusă nicĭ una. Din această examinare rezultă deplina noastră corespondenţă de ideĭ. De alt-fel Italia, şi Germania sunt legate printr'o solidă prietenie, întru cât alianţa sluj̧eşte admirabil pentru menţinerea păceĭ şi asigură păstrarea „statuluĭ quo" în Europa.

„Italia şi Germania nu aŭ nicĭ un interes antagonist şi nimic nu le-ar putea diviza, pe când sunt strîns unite de interesul de a păstra aceea ce aŭ. De fapt Tripla alianţă are esenţial acest scop conservator".

Bülow s'a arătat apoĭ sincer amic şi admirator al Italieĭ; a amintit apoĭ comunele originĭ politice şi afinitatea ce leagă Germania de Italia. Intre aceste două ţărĭ trebue să existe o simpatie reciprocă. In Germania, împăratul e cel d'întâĭ care iubeşte Italia. El doreşte să viziteze cât mai curând sudul Italieĭ, unde s'a oprit cu multă plăcere în ultima luĭ călătorie pe Mediterana.

Cancelarul a vorbit apoĭ despre fertilitatea Italieĭ, de energiile eĭ pentru carĭ a avut cuvinte de laudă şi a repetat că este într'adevĕr foarte vesel de a fi constatat perfecta comunitate de ideĭ între dînsul şi Tittoni.

Chestiunea armamentelor

Acelaş ziar spune apoĭ că, din informaţiĭ absolut autorizate, este cu desăvârşire falş că Germania ar fi declarat că nu ia parte la conferinţa de la Haga dacă se va pune la ordinea zileĭ chestiunea limităreĭ armamentelor. Este de asemenea fals că Anglia, la rîndul eĭ, ar fi declarat că nu ia parte la conferinţă dacă aceiaş chestiune nu va fi discutată.

După informatorul ziaruluĭ, lucrurile sunt mult mai liniştite şi diplomaţia va găsi la vreme terenul pentru o înţelegere chiar -n chestiunea armamentelor, după cum l-a găsit pentru atâtea chestiunĭ arzătoare.

Corespondentul crede că poate afirma că în Maiŭ, Bulow şi Tittoni vor putea face importante declaraţiĭ asupra conferinţeĭ în parlamentele respective.

Ziarul reproduce apoĭ cu oarecare rezervă ştirea că spre a se împrăştia saŭ a se atenua nedumiririle carĭ ar putea primejdui întrunirea conferinţeĭ de la Haga, saŭ perfecta armonie a discuţiilor eĭ, Tittoni ar fi făcut unele demersurĭ la Viena spre a vedea dacă Austro-Ungaria s'ar uni cu Italia în a se lua iniţiativa propunereĭ de a se amâna eventuala discuţie a armamentelor pentru un timp maĭ potrivit.

Primejdia unuĭ conflict

Bine înţeles, cercurile diplomatice da aci se ocupă în special de întrevederea de la Rapallo, dar nu e maĭ puţin adevărat că sunt preocupate şi de afacerea Marocului.

Toate puterile sunt de acord că se datoreşte o satisfacţie Franţeĭ şi aŭ aprobat ocuparea punctuluĭ Ugida; cu toate acestea nicĭ un suflet nu e liniştit din cauza consecinţelor ce pot duce la un războiŭ pe care toată lumea vrea să-l evite, şi maĭ mult de cât oricine Germania. E de ajuns un cât de mic incident spre a se da naştere conflictuluĭ.

Antigon.

CRONICI FEMININE

Ligă olandeză pentru votul femeilor

Deunăzĭ s'a înfiinţat la Haga o ligă în favoarea sufragiuluĭ femeilor..

Convocarea a fost făcută de un comitet, care în circulara sa expune motivele înfiinţăriĭ şi ţelul acesteĭ noui asociaţiunĭ ocrotită de şease zeci şi patru personalităţi ştiinţifice şi artistice.

De 13 anĭ există în Olanda o altă ligă având un scop şi năzuinţe analoage. A trebuit deci să existe un motiv puternic spre a constitui altă identică.

De mult timp s'a putut observa două curente în mişcarea feministă din Olanda, unul de părerĭ mult maĭ moderate de cât altul. Pe când vechia asociaţie 'şi propunea doară cucerirea votuluĭ pentru femeĭ, cea nouă se va sili să răspândească ideile privitoare la vot, să studieze chestia şi să atragă simpatia femeilor pentru chestiile sociale, spre a le pune în stare de a-şi exercita viitoarele lor drepturĭ.

Asociaţiile aŭ metode diferite de lucru.

Silvia.

IN AŞTEPTAREA SERBĂREI

INVIEREI DOMNULUI

Invierea Domnuluĭ este pentru creştinĭ sĕrbătoarea sĕrbătorilor „Dacă Hristos n'a înviat, deşartă este predica noastră, deşartă este şi credinţa voastră".—Câtă pregătire n'a făcut Mântuitorul în vederea acestuĭ mare eveniment, ce avea să-l îndeplinească?! De câte orĭ n'a pomenit despre evenimentul acesta în cursul vieţeĭ Sale pământeşti?! De câte orĭ n'a făcut atenţĭ pe discipolii Sĕĭ şi chiar pe poporul, ce în diferite împrejurărĭ îi urma; iar în zilele cele maĭ apropiate de Inviere, Mântuitorul a postit şi s'a rugat.

Noĭ creştinĭ Românĭ, credincioşĭ învăţătureĭ Mântuitoruluĭ şi practiceĭ Sale, chiar de la început am avut, şi cu drept cuvînt, mare evlavie pentru sĕrbătoarea Inviereĭ şi pregătirele în vederea aşteptăreĭ acesteĭ maĭ sĕrbătorĭ eraŭ vrednice de adevăraţĭ creştinĭ, fiĭ şi moştenitorĭ aĭ Impărăţiĭ luĭ D-zeŭ; dar în anul acesta, în veacul al 20-lea al creştinismuluĭ, când ne credeam maĭ rădicaţĭ pe treapta către desăvîrşirea duhovniceaskă, vrăşmaşul, uneltitorul tuturor relelor şi ucigătorul de oameni, folosindu-se de oare-carĭ lipsurĭ materiale trecătoare, care se puteaŭ dobândi şi pe calea păceĭ, a tulburat mintea şi cugetul şi a înnegrit inima, asemenea inimeĭ luĭ, bunilor creştinĭ sătenĭ şi prefăcându-l în fiĭ aĭ săĭ, aŭ pricinuit nenorocirele la care cu inima sdrobită de durere şi cu lacrimĭ în ochĭ suntem martorĭ.

Cât de mare este puterea vrăşmaşuluĭ, când acesta reuşeşte a se face stăpân pe mintea şi inima omuluĭ, se vede din faptul, că fiiĭ Românieĭ, sătenĭi, de şi n'aŭ fost lipsiţĭ de părinţiĭ lor duhovniceştĭ, de conducătorĭ şi stăpânitorĭ, bunĭ creştinĭ şi bunĭ cetăţenĭ, totuşi glasul lor de astă dată era glasul celuĭ ce strigă în pustiu; străduinţele lor de aĭ lumina n'a fost ascultate şi răsvrătiţiĭ, acum fiiĭ aĭ vrăşmaşuluĭ, creştinĭ bunĭ şi blânzĭ de odinioară s'aŭ prefăcut în fiare sălbatice, s'aŭ dedat la cruzimĭ, care nu maĭ pot fi privite nicĭ ca omeneşti, dar cum să se maĭ pomenească a fi săvîrşite de creştinĭ.

Marĭ greşelĭ, marĭ păcate aŭ săvârşit şi săvârşesc chiar fraţiĭ noştrilĭ; mult s'aŭ ruşinat şi s'aŭ înjosit nu numaĭ în faţa creştinilor de prin ţările vecine şi de prin alte părţĭ depărtate, ci şi în faţa altor neamurĭ streine de religiunea şi morala creştină şi aceasta dovedeşte, că rugăciunea şi postul, mijloacele principale de pregătire pentru învierea Domnuluĭ aŭ lipsit de la eĭ şi chiar de n'aŭ lipsit în totul, apoĭ nu le-aŭ întrebuinţat creştineşte, sunt departe de a le pricepe cum se cuvine. Vrăşmaşul a avut în vedere că pe aceste însuşirĭ sfinte să le smulgă maĭ întâiŭ de la fraţiĭ noştrilĭ şi apoĭ să'ĭ întrebuinţeze cum îĭ place şi i-a plăcut cum vedeţĭ ca anul acesta să nu aibă Paştĭ, să nu simtă sărbătoarea sărbătorilor, să nu fie mângâiaţĭ şi încălziţĭ duhovniceşte, ceea-ce dă putere de viaţă creştinuluĭ, ci să ofteze, să plângă şi să suspine pe cenuşa bogăţiilor ţăreĭ, bogăţiĭ ce cu atâtea sacrificiĭ şi sudorĭ la-aŭ făcut. Iată ce fac uneltirile vrăşmaşuluĭ, iată care este pofta şi plăcerea luĭ!

Dumnezeŭ însă este a-tot-puternic; El a lăsat pe vrăşmaşul să vie în atingere cu bunĭi creştinĭ, cum a lăsat odinioară să se apropie şi de dreptul Iov; acesta însă l'a învins, pe când fraţiĭ noştri au fost învinşĭ, cu toate acestea ultima speranţă nu este nimicită: staţĭ şi cugetaţĭ fraţilor; lăsaţĭ mânia, căcĭ ea nu lucrează dreptatea luĭ Dumnezeŭ; priviţĭ biserica, care este în mare jale şi nu uitaţĭ că voĭ sunteţĭ biserica luĭ Dumnezeŭ, nu vĕ îndepărtaţĭ de Ea prin faptele voastre; nu daţĭ prileĭ ucigătoruluĭ de oameni, diavolul, ca să se bucure maĭ mult; grăbiţi-vĕ ceĭ înşelaţĭ de dînsul şi alergaţĭ la D-zeŭ prin mijlocirea părinţilor duhovniceştĭ; mărturisiţi-vă gândurile şi păcatele; faceţĭ pocăinţă cu lacrimĭ şi sdrobire de inimă, unită cu făgăduinţa tare de a nu maĭ greşi şi aveţĭ deplina credinţă că D-zeŭ vă va primi şi vă va ierta; puneţĭ început bun pentru binele şi fericirea ţăreĭ şi a sufletuluĭ vostru şi aşa să vă bucuraţĭ şi voĭ de Invierea Domnuluĭ, ştiut fiind că prin *Invierea Domnuluĭ, vrăşmaşul, care ne-a pricinuit nenorocirele, este sdrobit.*

Roman. **Ilarion Mircea,**
Protosinghel.

† Profesorul dr. Ernest de Bergmann

— Vezĭ ilustraţia —

Zilele trecute a încetat din viaţă la Berlin, celebrul profesor dr. Ernest de Bergmann, cel maĭ mare chirurg al Germanieĭ, în vîrstă de peste 70 de anĭ.

Defunctul era membru al maĭ multor instituţiunĭ de ştiinţă din Germania şi din străinătate, membru al camereĭ seniorilor din Prusia, consilier imperial, etc.

De la Academie

Academia română a ţinut erĭ după amiazĭ şedinţă publică, sub preşedinţia d-luĭ Ion Kalinderu.

Şedinţa s'a deschis la orele 2 jum.

După ce s'a aprobat procesul-verbal al şedinţeĭ trecute, d. preşedinte a dat cuvîntul d-luĭ D. Onciul.

D-sa a vorbit despre tradiţia istorică a origineĭ românilor. A început prin a spune că s'a găsit în ziua de azĭ un autor român care să susţie că elementul roman n'a putut să reziste în ţara noastră spre a forma naţionalitatea română şi că această naţionalitate se datoreşte elementuluĭ slav.

D. Onciul continuă spunând că dacă în secolele al 17-lea şi 18-lea s'aŭ putut permite ast-fel de părerĭ fără probe palpabile, azĭ e inadmisibil să se susţină ast-fel de lucru.

In tot timpul evuluĭ mediu nicĭ o părere contrară că origina poporuluĭ român se trage din colonĭi romanĭ nu existat.

In sarcina acesteĭ afirmaţiunĭ, d-sa citează numeroşĭ cronicarĭ străinĭ carĭ s'aŭ ocupat cu origina poporuluĭ român şi carĭ toţĭ sunt de acord că românii se coboară din vechiĭ colonĭ romanĭ.

Chiar vechiĭ cronicarĭ ungurĭ de prin secolele 13 şi 14 spun că Vlachiĭ aŭ fost păstorĭ, urmaşĭ aĭ colonilor romanĭ.

Trecând la timpurile maĭ apropiate, spune că cu Miron Costin istoriografia naţională a făcut un mare pas înainte şi s'a demonstrat în deajuns origina noastră romană.

Chestiunea orientuluĭ a făcut ca să se nască din noŭ chestiunea origineĭ românilor şi s'aŭ găsit unii autorĭ, puţinĭ la număr, carĭ să dea loc uneĭ controverse ce încă n'a fost rezolvată.

D. Onciul susţine, bazat pe numeroase documente, tradiţia istorică despre origina românilor şi spune că elementul roman a putut să absoarbă elementul slav.

De aceia poporul român însă-şi a păstrat conştiinţa prioritătĭi sale şi a putut să desfăşure o mare putere de asimilare şi de expansiune.

Toţĭ membriĭ Academieĭ şi publicul aŭ aplaudat îndelung comunicarea d-luĭ Onciul. D-sa a fost căldurос felicitat.

După d. Onciul, s'a dat cuvîntul d-luĭ D. Sturdza, secretarul Academieĭ.

D-sa a mulţumit d-luĭ Onciul şi apoĭ a spus că ceĭ carĭ se ocupă în de aproape de istoria neamuluĭ nostru ar trebui să se ocupe nu numaĭ de origina noastră, ci să înţeleagă şi timpurile în care trăim, spre a nu maĭ face erorĭ asupra trecutuluĭ nostru pe care nimenĭ nu-l poate contesta.

Şedinţa s'a ridicat la orele 3 jum.

UN PROVERB PE ZI

Ca să nu 'ţi găseşti dreptate nu e nevoe de felinar.

Urmările răscoalelor pentru comerţ

Pentru erĭ după amiază, eraŭ convocaţi la Camera de comerţ din Capitală preşedinţiĭ tuturor camerilor de comerţ din ţară spre a discuta asupra situaţieĭ ce s'a creat pentru comerţul ţăreĭ în urma rascoalelor ţărăneştĭ.

Aŭ luat parte la consfătuire d-niĭ S. Prager, vice-preşedintele Camereĭ de comerţ din Capitală, Serban, preşedintele Camereĭ din Iaşi, Ghiltu, al celuĭ din Craiova, şi Nicolau al Camereĭ din Ploeştĭ.

A avut loc un schimb de vederĭ ajungându-se la concluzia că sunt foarte neînsemnate pagubele suferite de comerţ din pricina răscoalelor ţărăneştĭ.

* * *

E adevărat că vor fi câte-va încetărĭ de plăţĭ prin micile oraşe din Moldova în carĭ s'aŭ săvîrşit devastărĭ, dar aceasta n'are nicĭ o însemnătate pentru mersul general al comerţuluĭ ţăreĭ.

Şi apoĭ se ştie că la ţară n'aŭ fost incendiate şi distruse saŭ devastate de cât conace, mobile şi pătule şi foarte puţine mărfurĭ.

Pagubele pentru comerţ ar fi fost de sigur marĭ dacă turburările s'ar fi petrecut în oraş.

* * *

Stagnaţiunea ce se remarcă în acest moment pe piaţă se speră că va dispare repede, îndată ce toată lumea precum şi instituţiile de credit îşi vor da seamă că pagubele materiale pricinuite de turburărĭ aŭ fost cu mult maĭ marĭ de cât s'a crezut la început.

Afară de aceasta stagnaţiunea se maĭ explică şi prin faptul că ne aflăm într'o epocă în care toate încasările se transformă în plăţĭ şi nu se fac de cât prea puţine cumpărărĭ.

* * *

In ce priveşte moratoriul, nicĭ un comerciant serios nu s'a gândit să-l ceară de oare-ce împrejurările nu prezintă nicĭ de cum un caracter aşa de grav ca să se recurgă la acest mijloc extrem care produce o adâncă perturbare în comerţ.

E îmbucurător deci că nu s'a realizat nicĭ una din prevederile pesimiste ce circulaŭ pe piaţă în toiul răscoalelor cu privire la imensele pagube ce se credea că va îndura comerţul din cauza turburărilor ţărăneştĭ.

Mes.

Moartea luĭ Vasile Lascar

M. S. Regele a trimis erĭ dimineaţă pe d. locot-col. Baranga la domiciliul defunctuluĭ, care a prezintat fiilor luĭ Vasile Lascar condoleanţe regale, interesându-se în acelaş timp de ora când se va face înmormîntarea.

M. S. Regina a trimes un buchet de florĭ naturale spre a fi depus pe sicriul ilustruluĭ defunct.

*

Corpul luĭ Vasile Lascăr a fost aşezat pe un catafalc în sala de primire.

Numeroase jerbe de florĭ naturale îl înconjoară catafalcul.

Casa este cernită iar grilajul de fier este de asemenea îndoliat.

* *

Toţĭ d-niĭ miniştrĭ şi d. primministru D. A. Sturdza s'aŭ grăbit a veni îndată spre a vedea pe fostul coleg de cabinet, mort înainte de vreme.

Nenumăraţĭ prietenĭ şi cunoscuţĭ se succed la locuinţa luĭ Vasile Lascăr, spre a exprima sincere condoleanţe şi a iscăli în registru.

Erĭ dim. d-rul N. Minovicĭ, medicul legist, a îmbălsămat corpul defunctuluĭ. După amiază, un preot citea rugăciunile sfinte la căpătâiul defunctuluĭ.

Fiĭ săĭ Ştefan şi Ioan şi fiica sa d-ra Adina Lascăr, logodită cu d. Radu Brătianu se aflaŭ la căpătâiul defunctului, cuprinşĭ de adâncă jale.

Oamenii din serviciŭ plângeaŭ nemângâiaţĭ pe bunul lor stăpîn.

D-niĭ I. G. Saita, Al. Constantinescu şi fraţiĭ Ştefan şi Marin Teodorian primeaŭ în numele familieĭ condoleanţe.

Numeroşĭ funcţionarĭ poliţieneştĭ din ţară aŭ trimis telegrame de condoleanţe familieĭ aceluia care a fost autorul legeĭ de organizare a corpuluĭ lor, prin care s'a ridicat prestigiul funcţionarilor poliţieneştĭ.

* *

D. Dim. A. Sturdza, şeful partidului naţional-liberal, a trimis preşedinţilor cluburilor liberale din judeţe, următoarea telegramă:

Stimate Domnule,

„Erĭ în 22 Martie, la ora 8 seara, a încetat din viaţă fruntaşul partiduluĭ nostru, Vasile Lascăr.

„Tara întreagă resimte perderea dureroasă a unuia din ceĭ maĭ valoroşĭ fiĭ aĭ săĭ.

„Inteligenţa vie, om energic şi hotărât, devotat binelui public, Vasile Lascar de la constituanta din 1884, în care şi-a făcut debuturile politice în mod strălucit, a fost până în ultimele sale momente continuŭ la muncă.

„Nu mĕ îndoesc că amicĭ noştri politicĭ vor asista în număr cât maĭ mare posibil la înmormântare, care va avea loc mâine, Sâmbătă, orele 2 p. m.".

D. Sturdza

* *

Conform dorinţeĭ exprimată de decedat acum 5 zile, când împreună cu d. I. G. Saita îşi făcuse testamentul, i se va face o înmormintare simplă, fără pompă militară.

Inmormintarea va avea loc azĭ la orele 2 d. a. Cortegiul va porni de la locuinţa sa, str. Teilor No. 65 şi se va îndrepta spre cimitirul Bellu.

Nu se va face nicĭ o invitaţie specială.

* *

Societatea de asigurare „Dacia-România" a trimis primărieĭ Capitaleĭ suma de 500 leĭ, spre a fi împărţită la săracĭ, în amintirea fostuluĭ membru în consiliŭ de administraţie al acesteĭ societăţĭ.

* *

Serviciul divin va fi oficiat de P. S. S. archiereul Sofronie Craioveanu.

Marin.

OBOSITĂ

Câte dezastre! Nu se termină cu o nenorocire, care sgudue omenirea şi alta urmează cu repeziciunea fulgeruluĭ şi aceasta este şi maĭ teribilă, şi maĭ îngrozitoare.

Potopul, Sodoma şi Gomora aŭ trecut în Biblie şi de la ele în colo până la Herculan şi Pompeĭ nu s'aŭ maĭ pomenit dezastre în carĭ vieţile să se stingă cu miile, cetăţile să piară, minele să ardă, bastimente să fie aruncate în aer, răspândite, stinse ca scânteile, carĭ abia strălucesc o clipă şi apoĭ lasă întuneric în urma lor.

Nu ştiu cum o fi lumea cea-l'altă, dar eŭ am ajuns să-mĭ fie frică de a maĭ deschide un ziar, de teamă d'a nu da cu ochiĭ de o nouă nenorocire, de un noŭ dezastru, care să coste viaţa a miĭ de oamenĭ.

Când citesc despre vr'o invenţie nouĕ, nu ştiŭ ce să fac să mă bucur de progresele ştiinţeĭ, de avântul pe care şi l'a luat ascuţita noastră minte, saŭ să plâng gândind la câte vieţĭ va costa descoperirea cea nouĕ, alcătuită toată din otrăvurĭ, din tăişurĭ, din rotĭ, tuburĭ, sforĭ, din dinamită, melinită, fulmicoton.

Câte vieţĭ ne costă extragerea din pământ a metalurilor şi a mineralurilor? Câte cârma balonuluĭ? Câte perforarea istmurilor şi a tunelelor? Câte pilele electrice ale luĭ Bunsen, Volta şi Morse. Câte roţile atâtor maşinĭ? Dar locomotivele şi locomobilele? Dar călătoriile, explorările ştiinţifice printre gheţurile polare saŭ prin nisipurile arzătoare ale deşertelor? Orĭ de câte orĭ cântăresc preţul cu care s'aŭ dobândit aceste progrese, mi se face dor de vremurile de tihnă şi de cucernicie, atunci când oamenii trăiaŭ în vizuinĭ, mâncaŭ carne crudă, îmbrăcaŭ peile animalelor pe carĭ le ucideaŭ eĭ pentru a nu fi sfâşiaţĭ dinşiĭ, şi nu maĭ surveneaŭ alte dezastre, nesocotite fiind: cuviinţele sociale şi dreptul de proprietate.

*

Dar războaele? Câte miliarde de suflete nu-şi iaŭ sborul către sferile cereşti? Câte mame disperate, câte văduve, câţĭ orfanĭ!... Şi apoĭ, odinioară un războiŭ ţinea 30, 50, 100 de anĭ şi tot nu se secera atâtea vieţĭ câte se pot secera azĭ în treĭ zile. Acum, om cu om, nu este permis să se bată, dar popor cu popor are voe să se sugrume, să se extermine de pe faţa pământuluĭ, iar istoria să înregistre, la adresa celuĭ ce a învins, o pagină de glorie.

Şi a costat această victorie miĭ de vieţĭ nevinovate, şi aŭ curs rîurĭ de sânge.

In zilele noastre aŭ fost douăzecĭ de războaie, oraşe arse şi dispărute; mine aprinse, miĭ de vase înecate, orĭ perdute şi acum „Iena" aruncată în aer. Toate acestea nu s'aŭ întâmplat fără să coste nicĭ o viaţă, din potrivă, vieţile costaŭ maĭ mult ca oraşele, ca vasele, ca maşinele. Genĭĭ literare şi militare, artiştĭ, preoţĭ, învăţătorĭ, toţĭ aŭ pierit, cu miile d'odată, fără să aibă nicĭ o vină, fără a trăi ca odinioară viaţa luĭ Matusalem şi a se stinge liniştiţĭ pe căpătâiul lor.

Observând toate aceste desastre şi maĭ ales p'acesta din urmă de la Tulon, îţi vine a crede că „Moartea" este obosită, nu maĭ are vreme a reteza vieţile la timp şi la rând şi inconştientă şi bătrână le coseş e cu grămada!...

Nizza. **Smara.**

Mişcarea ţărănească

(Prin poştă de la corespondenţii noştri particulari)

Jouĭ, 22 Martie.

DRĂGĂŞANI

In jud. Vâlcea, nenorocitele răscoale sunt pe cale de a lua sfârşit, în urma măsurilor energice luate de prefectura judeţuluĭ şi comandantul diviziei.

Din toate părţile judeţuluĭ vin ştirĭ că sătenĭi, carĭ aŭ fost capĭ de răscoală şi tovarăşiĭ lor, fug prin pădurĭ urmăriţĭ de armată care îĭ prinde, arestează şi trimite la R.-Vâlcea.

La Bălceştĭ aŭ fost împuşcaţĭ 5—6 rebelĭ, carĭ nu voiaŭ să se predea.

— Comercianţiĭ noştrĭ sunt foarte îngrijaţĭ, pentru că toate afacerile stagnează şi se prevede o mare lipsă, maĭ cu osebire dacă sătenĭi nu încep îndată arăturile de primăvară.

CARACAL

Erĭ, în trenul care soseşte în Caracal, la orele 4 d. a., a fost găsit fără bilet un plutonier din infanterie, care refuzând a plăti taxa, conductorul căută a-l supraveghia şi ajungând în Caracal, fiind-că căutase să fugă pe drum, l'a predat comenduirei care îl înaintează poliţieĭ.

Aci, după ce i-se ia un interogator de politaiul Trifu şi de d. maior Petrescu, din reg. 34 Constanţa, comandantul detaşamentuluĭ militar din Caracal, după declaraţiile încurcate date, a dat de bănuit. La perchiziţia făcută s'a găsit asupra-i un voluminos pachet de broşurĭ ca: Visul Maicei Domnuluĭ, catechizmul, dreptul ţăranilor după Constituţie, diferite manifeste revoluţionare şi un dosar complet de procese-verbale în regulă, cu semnăturĭ şi stampilele primăriilor, dresate prin diferite comune, relativ la revoltele ţărăneştĭ. Arestându-l, a fost ţinut la poliţie până azĭ la orele 10 dim., când a fost înaintat la prefectură.

Din ancheta făcută de d-niĭ prefect Şuculescu, colonel Claudian şi maiorul Petrescu şi din declaraţiile foarte îndrăsneţe ale arestatuluĭ, el dovedeşte cu acte că se numeşte Stancanie Florea zis Voiculescu din Albeştĭ (Olt), născut în 1884 şi făcând parte din cont. 1903 al reg. 3 Olt. Liberat sergent, a fost numit anul trecut subrevizor militar aĭ micilor dorobanţĭ din jud. Ialomiţa. La ordinul de concentrare a părăsit postul şi prezentându-se în Slatina la reg. 3 Olt din care face parte, a fost refuzat pe motivul de completare a efectivuluĭ. Plecând de aci, nu s'a dus la post şi, îmbrăcat ca plutonier, a cutreerat satele de prin diferite judeţe.

*** Un ziar din Capitală a înregistrat ştirea că d. Cartianu, învăţător din Grojdibod, fiind amestecat în revoltele ţărăneştĭ a fost arestat.

Dăm cea maĭ formală desmînţire acesteĭ ştirĭ, ţinând seamă că în Grojdibod, comună vecină cu focarul răsculaţilor, unde d. Cartianu e învăţător, nu în Dăbulenĭ, după cum arată, nu s'a întâmplat nicĭ o mişcare. Atât d. Cartianu cât şi fruntaşiĭ satuluĭ aŭ îndemnat populaţia a fi liniştită.

*** Numeroase delegaţiĭ din judeţ din partea arendaşilor şi proprietarilor vin să aducă mulţumirĭ atât d-luĭ prefect Dimitrie Şuculescu cât şi d-luĭ colonel Claudian pentru energiile şi înţeleptele măsurĭ, luate cu reprimarea revoltelor ţărăneştĭ din judeţul ostru.

In multe comune, ţăranĭĭ aduc la curte toate prădăciunile. In multe părţĭ s'aŭ făcut învoelile, ţăranĭĭ eşind chiar la arăturĭ.

*** In oraşul Bals îvindu-se oarecarĭ neînţelegerĭ, d. director al prefecturei Const. Mustaţă a plecat în acea direcţie.

Oraşul continuă a fi păzit. Liniştea domneşte pretutindenĭ. Din judeţ sosesc mereu ţăranĭ arestaţĭ.

CORABIA

Astă-zĭ, d. maior Mihăescu Ath., comandantul trupelor de la domeniul coroaneĭ Sadova, a comunicat d-luĭ maior Homoriceanu d'aci, că o bandă de 200 rebelĭ înarmaţĭ, călărĭ şi cu gorniştĭ în frunte, a plecat din spre Obârşia spre domeniul-fermă Ciocîltu şi că sunt adăpostiţĭ în pădurea Braniştea. D-sa arată că a dispozat ca o companie de infanterie şi un escadron de cavalerie să plece într'acolo spre a ataca pe rebelĭ, ce par a fi organizaţĭ milităreşte. S'a cerut a se trimite şi d'aici trupe de cavalerie. Aceasta v'am şi telegrafiat imediat.

Cercetând la comuna Obârşia, mi s'a spus că în pădurea Braniştea a fost astă-zĭ şeful de garnizoană cu un număr oare-care de miliţienĭ spre a recunoaşte pădurea şi spre a se vedea dacă nu se adăpostesc acolo câţĭva rebelĭ fugiţĭ din comunele vecine din jud. Dolj. Acelaş lucru am aflat întâmplător şi de la d. maior Homoriceanu, care s'a interesat de asemenea la primăria din Obârşia şi d-sa crede că nu este nimic, ci că s'ar fi semnalat la domeniul Sadova vederea miliţienilor din Obârşia. S'a trimes totuşi d'aicĭ un detaşament de cavalerie spre a face recunoaşterĭ în partea loculuĭ.

Aicĭ liniştea completă, graţie măsurilor luate de d-niĭ maior Homoriceanu şi căpitaniĭ Răureanu şi Tudorache. Artileria şi cavaleria din Caracal aŭ făcut astă-zĭ recunoaşterĭ până la Brastavăţ şi găsind toate în linişte, s'aŭ reîntors la Caracal.

ZIMNICEA

Aseară, la 5, a sosit aci un convoiŭ de peste 50 rebelĭ din Fântânele şi Suhaia în căruţe, legaţĭ şi păziţĭ de un mare numĕr de soldaţĭ din infanterie. Convoiul era precedat şi închis de o escortă de călăraşĭ, jandarmĭ şi un ofiţer. Acum li se iaŭ interogatoriĭ, anchetând autoritatea civilă şi militară.

Azĭ după amiazĭ a sosit al douilea convoiŭ de rebelĭ, din alte comune din apropiere.

— Tuate obiectele şi mărfurile furate ţăranĭĭ le asvârle parte pe apă, pe drumurĭ şi în câmp, iar altele sunt ridicate de poliţie şi depuse în curtea cazarmeĭ saŭ a poliţieĭ. Ele însă sunt cu desăvârşire distruse orĭ stricate, în cât nicĭ nu maĭ pot fi utile la ceva.

BUZĂŬ

De câte-va zile liniştea cea maĭ deplină domneşte în judeţul nostru. Din când în când micĭ convoiurĭ de arestaţĭ, compuse din ţăranĭĭ ceĭ maĭ vinovaţĭ carĭ în primele momente de intervenţie a armateĭ, dispăruserĭ din comune, sunt aduşĭ de cavalerie la Buzĕŭ, spre a fi supuşĭ cercetărilor justiţieĭ.

Cu o deosebită solicitudine pentru populaţia rurală, d. prefect C. Iarca se duce în persoană, prin comunele rurale, spre a verifica şi aranja acţele de învoirĭ agricole încheiate între proprietarĭ saŭ arendaşĭ cu ţăranĭĭ, făcând cu modul acesta ca ceĭ din urmă să fie pe deplin mulţumiţĭ de condiţiunile umane ce le aŭ căpătat prin noile acte.

Azĭ d-sa a plecat în comunele din plasa Câmpuluĭ, în scopul arătat maĭ sus.

PLOEŞTI

Un ofiţer superior ne povesteşte un episod foarte interesant de pe câmpul răscoalelor ţărăneştĭ. „Primisem ordinul ca să mă duc să potolesc pe ţăranĭĭ răzvrătiţĭ. Când mă aflaĭ cu trupa înaintea răzvrătiţilor, făcuĭ cuvenitele somaţiĭ de a se retrage, însă eĭ înaintaŭ furioşĭ spre noĭ. Cu toate acestea, şovăiĭ de a comanda focul, având speranţa că se vor retrage, dar în zadar.

„Conducătorul răzvrătiţilor, un ţăran ca de vre-o 40 anĭ, având o secure în mână, îşi îndreptase privirea către mine, vroind să mă omoare. Când se apropiă ca la vre-o 20 metrĭ de mine, scoaseĭ revolverul şi trăseĭ un foc.

„Ţăranul se apără plecându-şi capul şi glontele lovi în piept pe un altul.

„Era copilul celuĭ ce'l ochisem, un băiat de 14 anĭ, care se găsia la o mică distanţă de tatăl săŭ. El a rămas mort pe loc. Mulţimea de ţăranĭ s'a împrăştiat. Am urmărit atunci pe cel ce mĕ făcuse criminal fără voe, dar fără să'l pot prinde".

HÂRLĂU

Liniştea desăvârşită domneşte acum atât în oraş, cât şi în restul judeţuluĭ. In Delenĭ, după cum am scrisĕrĭ, observându-se oare-care agitaţie, s'a trimis un detaşament de călăraşĭ.

In tot restul judeţuluĭ, ţăranĭĭ convingându-se de greşala comisă, s'aŭ liniştit, arătând pe instigatorĭ.

Populaţiunea oraşuluĭ nostru pare acum maĭ înviorată şi şi comerciul a reînceput.

Pentru paza oraşuluĭ în contra devastatorilor, carĭ îl ameninţaŭ în maĭ multe rînduri, aŭ contribuit mult autorităţile locale, în special poliţia, în cap cu d. Al. D. Gheorghiu, comisar-şef.

DOROHOIŬ

O persoană în măsură de a cunoaşte adevĕrul mi-a declarat astă-zĭ că mişcările ţărăneştĭ din multe comune ale judeţuluĭ nostru par a fi fost influenţate de emisarĭ ruşĭ veniţĭ în România.

Autorităţile noastre posedă chiar unele indiciĭ în această privinţă.

*Fapt e că mulţĭ ţăranĭ ră